

ZASTĘPCA GENERALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

Marek Kajs

Warszawa, 15.12. 2017 r.

DOOS-OP.070.455.2017.RG

Szanowni Państwo

Z uwagi na napływające do GDOŚ zapytania o wchodzące w życie z dniem 1.01.2018 r. zmiany w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (zwanej dalej „ustawą o.o.ś.”), które wprowadzi ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, przedstawiam wyjaśnienia do niektórych z tych zmian.

Na wstępie należy zwrócić uwagę na przepis przejściowy (art. 545 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne), który nakazuje stosować nowe przepisy również do spraw wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie ustawy.

Jeśli chodzi o konkretne zmiany w ustawie o.o.ś., to do art. 74 zostanie dodany ust. 3a. Przepis ten został wprowadzony z uwagi na zdarzające się wcześniej wyroki sądów administracyjnych przyjmujących nadmiernie szeroki krąg stron – sądy uważały niekiedy, że nie tylko oddziaływanie znaczące, lecz wszelkie oddziaływanie przedsięwzięcia na nieruchomości uzasadnia przymiot strony właściciela tej nieruchomości. Przepis ma więc zasadniczo zawężyć krąg stron – celowi temu służą pkt 2 i 3. Jednocześnie jednak wprowadzono pkt 1 stanowiący, że stronami są również właściciele działek bezpośrednio sąsiadujących z nieruchomością inwestycyjną. Od 1.01.2018 r. w niektórych postępowaniach krąg stron może więc ulec poszerzeniu, ale należy zaznaczyć, że w części przypadków do tej pory krąg stron był zbyt wąski, zatem jego poszerzenie od 1.01.2018 r. będzie oznaczało niekiedy jedynie naprawę sytuacji wadliwych. Jeśli chodzi o wątpliwości, czy w sytuacji poszerzenia kręgu stron w postępowaniu wszczętym i niezakończonym przed 1.01.2018 r. zajdzie konieczność przedłożenia przez inwestora dodatkowych wypisów z rejestru gruntów (dla działek nieuznanych wcześniej za obszar oddziaływania), uważam, że takiej konieczności nie ma. Inwestor był bowiem zobowiązany do załączenia wypisów wraz z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (lub w momentach, o których mowa w art. 74 ust. 1a lub 1b) – jeżeli zadośćuczynił temu obowiązkowi przed 1.01.2018 r. zgodnie z wówczas obowiązującymi przepisami, to nie ma podstaw do żądania, by teraz składał ich uzupełnienie. Jeżeli w postępowaniu „uaktywni się” (np. złoży pismo w sprawie lub zażąda udostępnienia akt sprawy) nowa osoba, to organ będzie musiał samodzielnie zweryfikować jej przymiot strony poprzez pozyskanie danych ewidencyjnych lub wezwanie takiej osoby do wykazania, że przysługuje jej prawo rzeczowe do działki w obszarze oddziaływania. Natomiast w przypadku braku aktywności nowych osób konieczność dokładnego ustalenia kręgu stron postępowania zajdzie w praktyce tylko w

postępowaniach o liczbie stron nieprzekraczającej 20, gdyż w pozostałych przypadkach doręczenia dokonują się w trybie art. 49 K.p.a.

Pojawiły się również wątpliwości, czy obligatoryjnie we wszystkich postępowaniach będących w toku po 1 stycznia 2018 r. należy wystąpić do organu właściwego do wydania oceny wodnoprawnej, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, o zasięgnięciu opinii lub o uzgodnienie warunków realizacji (w zależności od etapu postępowania).

Jeśli pytanie zmierza do tego, czy również inwestycje niewymienione w rozporządzeniu, które będzie wydane na podstawie art. 425 ust. 2 Prawa wodnego, będą wymagały opinii lub uzgodnienia organu właściwego w sprawach ocen wodnoprawnych, to w mojej ocenie również takie inwestycje będą takiej opinii lub takiego uzgodnienia wymagały. Z brzmienia art. 425 ust. 1 Prawa wodnego wynika, że zawężenie obowiązku uzyskania oceny wodnoprawnej tylko do określonych kategorii inwestycji dotyczy tylko oceny wodnoprawnej jako odrębnej decyzji administracyjnej – wydawanej jedynie dla inwestycji innych niż przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko (art. 428 Prawa wodnego). Tym bardziej na takie podejście wskazuje brzmienie przepisów ustawy o.o.ś. Przykładowo warto zwrócić uwagę na art. 64 ust. 1 ustawy o.o.ś.: różnice w brzmieniu pkt 3 (dot. opinii organu właściwego do wydania pozwolenia zintegrowanego) i pkt 4 (dot. opinii organu właściwego do wydania oceny wodnoprawnej) – w pierwszym przypadku przepis zawiera zastrzeżenie („*jeżeli planowane przedsięwzięcie kwalifikowane jest jako instalacja, o której mowa w...*”), w drugim natomiast brak jest jakiegokolwiek zastrzeżenia, zatem należy przyjąć, że opinia organu wodnoprawnego jest wymagana w przypadku wszystkich rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Niezasięgnięcie takiej opinii rodzi ryzyko uchylecia przez sąd administracyjny decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub postanowienia w przedmiocie stwierdzenia obowiązku oceny oddziaływania na środowisko – z uwagi na zaistnienie wady wznowieniowej, o której mowa w art. 145 § 1 pkt 6 K.p.a. („*decyzja wydana została bez uzyskania wymaganego prawem stanowiska innego organu*”).

Jeżeli zaś pytanie zmierza do tego, czy od etapu, na jakim będzie się znajdowało w styczniu 2018 r. postępowanie wszczęte przed 1.01.2018 r., będzie zależała konieczność uzyskania opinii lub uzgodnienia organu wodnoprawnego, to wydaje się, że rzeczywiście etap ten będzie miał pewne znaczenie. W każdej sprawie właściwy organ będzie musiał rozstrzygnąć to indywidualnie, natomiast wstępnie i przykładowo można wskazać, że jeśli postępowanie będzie znajdowało się na etapie uzgodnień i opinii, o których mowa w art. 77 ustawy o.o.ś., to bezcelowe byłyby zasięganie opinii organu wodnoprawnego w trybie art. 64 ustawy o.o.ś. Również w przypadku gdy przed 1.01.2018 r. zostało wydane postanowienie stwierdzające brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (organ nie zdążył jednak wydać decyzji), brak będzie podstaw do występowania o opinię organu wodnoprawnego, skoro postanowienie, przed którym taką opinię się uzyskuje, zostało już wydane. Natomiast jeżeli organ główny przed 1.01.2018 r. wystąpił w trybie art. 64 ustawy o.o.ś. o opinie organów wymaganych w świetle dotychczas obowiązujących przepisów i opinie te nawet już uzyskał, ale przed 1.01.2018 r. nie zdążył wydać postanowienia w przedmiocie stwierdzenia obowiązku oceny oddziaływania na środowisko, to w takim przypadku będzie musiał wystąpić jeszcze o opinię organu wodnoprawnego.

Przy okazji chcę poinformować o kwestii natury organizacyjnej, tj. gdzie dokładnie należało będzie wysyłać wnioski o zaopiniowanie lub uzgodnienie przez Wody Polskie: wnioski te należy kierować do Państwowego Gospodarstwa Wodnego "Wody Polskie" na poziomie regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Adresy obecnych 7 RZGW są dostępne na ich stronach internetowych, natomiast adresy 4 nowych RZGW (w Bydgoszczy,

Białymstoku, Lublinie i Rzeszowie) zostaną upublicznione na stronach internetowych Wód Polskich do końca roku.

Kolejne wątpliwości, dotyczące tego, czy organ winien wystąpić do wnioskodawcy o przedłożenie brakujących dokumentów/informacji wymaganych zmianą ustawy o.o.ś., dotyczą zasadniczo podobnego problemu, co zagadnienia poprzednie, tj. tego, czy z uwagi na brzmienie przepisu przejściowego (art. 545 ust. 1 Prawa wodnego) będzie należało uzupełniać lub powtarzać pewne informacje lub czynności w postępowaniach wszczętych i niezakończonych przed 1.01.2018 r. Należy ponownie stwierdzić, że w każdej sprawie właściwy organ będzie musiał rozstrzygnąć te kwestie indywidualnie, niemniej uzupełniając podane wcześniej wyjaśnienia, można w uproszczeniu przyjąć, że generalną zasadą będzie to, iż tych czynności postępowania, które już nastąpiły, nie będzie się powtarzać, natomiast te czynności, które będą miały miejsce po 1.01.2018 r., będą musiały być dokonane z uwzględnieniem nowych przepisów. Przykładem wyjątku od takiej reguły wydaje się konieczność zawiadomienia nowych stron postępowania (jeśli obszar oddziaływania ulegnie powiększeniu w wyniku wejścia w życie art. 74 ust. 3a ustawy o.o.ś.) – mimo że zawiadomienie o wszczęciu postępowania jest czynnością, która już nastąpiła, wypada przyjąć, że nowe strony powinny zostać poinformowane (w trybie art. 49 K.p.a. lub w sposób tradycyjny – w zależności od liczby stron) o toczącym się postępowaniu.

Z poważaniem

ZASTĘPCA
GENERALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA

Marek Kajs

Marek Kajs